

Tips på kognitivt stöd för barn

Tips på kognitivt stöd för barn

Bildexemplen är hämtade ur Kappsäcken – ett informationsmaterial om kognitivt stöd för barn. Kappsäcken har tagits fram av projektgruppen i projektet Kognitivt stöd för barn, som bedrevs inom Stockholms läns landsting under tiden januari-07 till juni -08. Projektet var ett samarbete mellan Handikapp & Habilitering, Hjälpmedel Stockholm och Sodexho. I projektet samverkade arbetsterapeuter, logoped, psykolog, specialpedagog samt hjälpmedelskonsulenter.

Klara Mera – center för kognitivt stöd var projektansvarig. Kappsäcken; bildspel med exempel och teorimaterial finns att ladda ned på www.habilitering.nu/klaramera.

Urvalet till detta informationsmaterial har jag gjort för barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Syftet är att ge inspiration till föräldrar och personal på förskola och skola hur kognitivt stöd på ett enkelt sätt kan underlätta i lek och vardag.

Stockholm den 10 mars 2011

Ulla Ringström Otterstadh

HANTERA TID

Timglas

Timglas finns i olika storlekar och för olika tidsintervall.

Timglas kan t.ex. användas när man borstar tänderna eller för andra aktiviteter som vara kort tid.

HANTERA TID

Timers

Genom att använda en timer/äggklocka kan man tydliggöra hur länge en aktivitet ska pågå eller när den ska avslutas.

Det kan vara t.ex. när ett TV-program ska börja.

Det kan också vara att veta hur lång tid det är kvar tills mamma eller pappa hämtar på fritidshemmet.

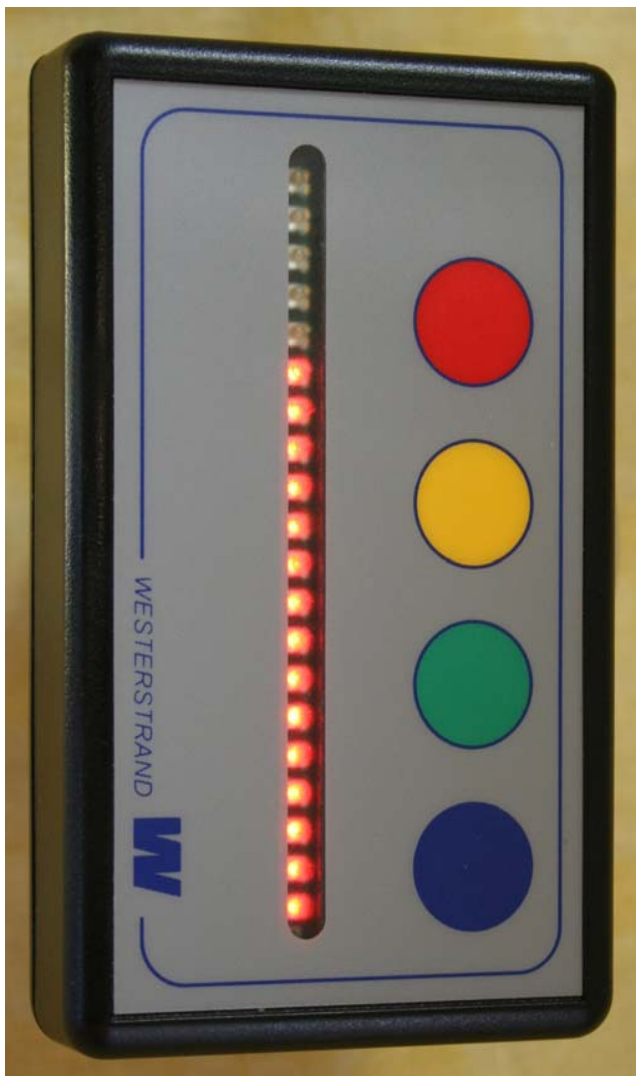
Då kan barnet leka i lugn och ro innan det är dags att avbryta leken.

På de timers som man vrider upp kan man sätta en färgmarkering vid olika tidsintervaller, till exempel blå färg fem minuter, grön färg 10 minuter och så vidare.

Då blir det lättare för barnet att vrida till rätt tid.

HANTERA TID

Timer – *20-minutersstock*

20-minutersstocken fungerar som en äggklocka. Den visar hur länge en aktivitet ska pågå eller när den ska avslutas.

Tidens gång synliggörs med hjälp av lampor som slocknar. När den valda tiden har gått blinkar alla lampor och en signal ljuder.

På 20-minutersstocken finns fyra färgpunkter med ett bestämt antal minuter inprogrammerade: blå -5 min, grön - 10min, gul - 15 min och röd - 20 min.

Förutom 20-minutersstocken finns även en Timstock (med totalt 60-minuter) och en 80-minutersstock.

Timstockarna går inte att manipulera, till skillnad mot en vanlig äggklocka som går att vrida tillbaka.

HANTERA TID

Veckoschema med bilder

Här är en planering för vad som ska hända den här veckan.

Barnet kan själv titta på schemat och behöver inte fråga vad som ska hända under veckan.

Underlaget är inplastat med fält i olika färger.

Det finns också schemaunderlag i mjukt kardborretyg och som metalltavla.

Varje veckodag har sin egen färg: måndag -grön, tisdag -blå, onsdag -vit osv. Det är ett färdigt system, som används i hela Norden.

På den här tavlan har man använt bilder från symbolsystemen PCS och Pictogram. Man kan även använda egna foton.

KOMMA PÅ - KOMMA IHÅG - VÄLJA

Packlista i bild

Att komma ihåg vad som ska med i gympapåsen är inte alltid så lätt.

Det är inte heller lätt att lägga tillbaka rätt saker i påsen när man haft gymnastik.

Bilder på det som ska vara med sitter på en nyckelring, som alltid sitter på gympapåsen.

Det gör att barnet får ett stöd att komma ihåg vad som ska packas.

KOMMA PÅ - KOMMA IHÅG - VÄLJA

Välja godis

För många barn är det alltför mycket att välja på i affären.

En bok med foton på olika sorters godis som barnet tycker om kan vara ett bra redskap för att förbereda valet hemma i lugn och ro.

Godisköpet blir då lättare både för barnet och för den vuxne. På samma sätt kan andra val göras tydligare med hjälp av foton.

Man kan ha en bok med bilder på olika utflyktsmål som barnet känner till. Det blir då lättare att göra egna val och barnets delaktighet ökar.

ANVÄNDA SYMBOLER

Spara till ett mål

För att hjälpa barnet att nå till ett sparmål kan man visa hur mycket som ska sparas och hur långt barnet har kommit i sitt sparande.

Om sparmålet visas konkret blir det lättare för barnet att minnas vad han sparar till och motivationen att spara kan underlättas.

Summan barnet sparar varje vecka eller månad symboliseras med en kopierad sedel som sätts in i en plastficka.

Antalet plastfickor är lika många som antalet sedlar som behövs för sparmålet.

I exemplet ovan sparar barnet till filmen Madagaskar som kostar 180 :-.

KOMMA PÅ – HÅLLA FOKUS - VÄLJA

Komma på och välj aktivitet

För att välja måste man veta vad som finns att välja på.

Val av aktiviteter eller lek kan göras med hjälp av bilder eller symboler för de olika valmöjligheterna. På sätt kommer barnet också lättare i gång med leken.

Antalet bilder anpassas till barnets förmåga.

Här är ett exempel där flera val av lek/aktiviteter finns på samma ark.

KOMMA IGÅNG - HÅLLA FOKUS - AVSLUTA

Plocka undan

Efter leken kan barnet behöva hjälp med att veta vad som ska plockas undan och vem som gör vad.

Med stöd av bilderna blir detta tydligt.

Det är också bra att visa med en bild vad som ska hända sedan man har städat klart, t.ex. att läsa en saga.

SORTERA OCH HANTERA INFORMATION

Uppmärkning av lekförvaring

Om var sak har sin egen plats blir det lättare för barnet att hitta sina saker och att lägga tillbaka dem på rätt plats. Om leksakerna finns överblickbara stimulerar det barnet att komma igång med leken till skillnad från om sakerna ligger osorterade. Man kan ha lego i en back, bilar i en osv.

För att det ska bli tydligt för barnet var sakerna ska förvaras kan man märka upp backar och lådor med bilder och/eller text.

På bilden är leksaksbackarna och tidskriftssamlarna uppmärskade med bilder och text.

SORTERA

Sortering och uppmärkning av garderob

Uppmärkning med bild eller text, på och i garderoben, underlättar för barnet att sortera och hitta sina kläder.

MORGONRUTIN

Klä på sig - schema

Att använda samma bilder för samma begrepp både hemma och i förskolan/skolan hjälper till att förstå att det handlar om samma sak.

Om barnet får samma slags stöd t.ex. när det gäller att duscha, gå på toaletten och klä på sig i de olika miljöerna blir det lättare för barnet att utveckla sin förmåga att generalisera.